

โอกาสสำหรับประชาชนร่วมกำหนดข้อยกเว้นความรับผิด

การละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ (2022) กำหนดข้อยกเว้นความรับผิดฐานละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี สำหรับการกระทำซึ่งจำเป็นสำหรับการกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ที่ได้รับข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา โดยกฎหมายนี้เปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานอันมีลิขสิทธิ์ยื่นข้อเรียกร้องให้มีการกำหนดข้อยกเว้นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ จากการศึกษา พบว่าในปี พศ ๒๕๖๖ ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากมาตรการทางเทคโนโลยีหรือกฎหมายมาตรการทางเทคโนโลยีสามารถยื่นข้อเสนอมายังทางเว็บไซต์กรมทรัพย์สินทางปัญญา จากนั้นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้ประกาศข้อยกเว้นเพิ่มเติมในประกาศกระทรวงพาณิชย์

(๑) การละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุมการเข้าถึง เพื่อให้ผู้พิการเข้าถึงสื่อทัศนวัสดุหรือภาพยนตร์ มิให้ถือว่าการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี หากเป็นการกระทำโดยคนพิการซึ่งไม่สามารถเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ได้อันเนื่องมาจากความบกพร่องทางร่างกายเพื่อใส่คำบรรยายแทนเสียง (captions) หรือเสียงบรรยายภาพ (audio description) เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ได้ตามลักษณะ ความบกพร่องและความจำเป็นของคนพิการนั้น และ ไม่สามารถจัดหา ำเนางานในรูปแบบที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้จากท้องตลาด ข้อยกเว้นนี้ห้ามบังคับใช้กับการกระทำโดยองค์กรที่ได้รับอนุญาตหรือได้รับการยอมรับตามประกาศกระทรวงพาณิชย์แต่ต้องมีระบบหรือมาตรการในการป้องกันมิให้บุคคลอื่นนอกเหนือจากคนพิการเข้าถึงงาน¹

(๒) การละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุมการเข้าถึง เพื่อให้ผู้พิการเข้าถึงงานวรรณกรรม มิให้ถือว่าการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี หากเป็นการกระทำโดยคนพิการซึ่งไม่สามารถเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ได้อันเนื่องมาจากความบกพร่องทางร่างกาย โดยกระทำต่องานที่มีการใช้มาตรการทางเทคโนโลยีที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของฟังก์ชัน การอ่านออกเสียง (read-aloud function) โปรแกรมการอ่านหน้าจอ (screen reader) หรือเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ (assistive technology) อื่น ๆ และ เป็นการกระทำ เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ได้ตามลักษณะความบกพร่องและความจำเป็นของคนพิการนั้น ข้อยกเว้นนี้ห้ามบังคับใช้กับการกระทำโดยองค์กรที่ได้รับอนุญาตหรือได้รับการยอมรับตามประกาศกระทรวงพาณิชย์แต่ต้องมีระบบหรือมาตรการในการป้องกันมิให้บุคคลอื่นนอกเหนือจากคนพิการเข้าถึงงาน²

(๓) การละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุมการเข้าถึง โดยกระทำต่อสื่อทัศนวัสดุหรือภาพยนตร์ มิให้ถือว่าการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีหากเป็นการกระทำโดยนักเรียน นักศึกษา ผู้วิจัย ผู้สอน หรือสถาบันการศึกษา

¹ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การกระทำที่มีให้ถือว่าการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี ตามมาตรา ๕๓/๕ (๑), ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๕

² ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การกระทำที่มีให้ถือว่าการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี ตามมาตรา ๕๓/๕ (๑), ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๕

เป็นการกระทำเพื่อใช้งานดังกล่าวบางตอนตามสมควรในการเรียนการสอนหรือการวิจัย การละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีต้องมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าไม่มีวิธีการอื่นใดที่จะสามารถจัดทำเนื้อหาที่มีคุณภาพในระดับที่จำเป็นต่อการใช้งาน และมีระบบหรือมาตรการในการป้องกันมิให้บุคคลอื่นนอกเหนือจากนักเรียน นักศึกษา ผู้วิจัย ผู้สอน หรือสถาบันการศึกษา เข้าถึงงานดังกล่าว³

(๔) การละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุมการเข้าถึง โดยกระทำต่อซอฟต์แวร์หรือแอปพลิเคชันซึ่งเป็นการกระทำโดยบรรณารักษ์ของห้องสมุด เป็นการกระทำเพื่อการเก็บรักษาหรือการจัดทำสำเนางานทดแทนงานที่มีอยู่นั้นเสียหายหรือเสื่อมสภาพ สำหรับการใช้ในห้องสมุด การละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีจะทำได้เมื่อไม่สามารถจัดทำสำเนางานทดแทนจากท้องตลาดได้ และ ไม่มีการเผยแพร่หรือนำสำเนางานทดแทนไปใช้ออกสถานที่ตั้งของห้องสมุด⁴

Opportunity for Public to jointly Determine Exemptions under Anti-Circumvention Rules

Copyright Act B.E.2565 (2022) authorizes the Minister to establish additional exception and announce them in governmental Gazette. The exceptions are required to be subject to traditional copyright exemption. In other words, the law allows copyright users to request for exceptions to technological protection measures in addition to those provided for in the Copyright Act. The users who are affected by technology measures or laws, are able to submit the proposal of exceptions through the website of the Department of Intellectual Property. Then, the Minister of Commerce announced additional exemptions in the Ministry of Commerce Notification. The exceptions include;

The circumvention of technological measures used to control access to enable persons with disabilities to access audiovisual or Motion Picture, shall not be considered a violation of technological measures in following conditions; the circumvention is conducted by a disable person who cannot access the copyrighted work due to a disability. The circumvention is conducted to add captions or audio descriptions to make the copyrighted work accessible to people with disabilities according to the nature of the disability and needs of the person with disabilities. There is no works in a format that is accessible to disable people in the marketplace. This exemption is applied to actions by organizations that are authorized or recognized by the Ministry of Commerce. These organisations are required to have systems or measures preventing people (other than person with disabilities) from accessing the work.⁵

³ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การกระทำที่มีให้ถือว่าเป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี ตามมาตรา ๕๓/๕ (๑), ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๕

⁴ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การกระทำที่มีให้ถือว่าเป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี ตามมาตรา ๕๓/๕ (๑), ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๕

⁵ Notification of the Ministry of Commerce on Actions that are not considered violations of technological measures under section 53/5 (1), Date 19 August 2022.

There is an exception for disabled person. The circumvention of technological measures used to control access to literary works for persons with disabilities, shall not be considered a violation of technological measures in the following conditions; the circumvention is conducted by a disabled person who cannot access the copyrighted work due to a physical disability. The circumvention is conducted to the works embodied in technological measures that hinder read-aloud function, screen reader function, or technology Other assistive technology, and to enable persons with disabilities to access copyrighted works according to their disabilities and needs. This exemption applies to organizations that are authorized or recognized by the Ministry of Commerce, but these organisations are required to have systems or measures to prevent people (other than people with disabilities) from accessing the work.⁶

There is exception for circumvention of technological measures used to control access used to protect audiovisual materials or motion picture. It shall not be considered a violation of technological measures if it is done by a student, researcher, teacher or educational institution. It is an act for some reasonable use of such use in teaching or research. The circumventors have reasonable grounds for believing that there is no other means can provide content with level of quality necessary for use. There are systems or measures to prevent people (other than Students, students, researchers, teachers or educational institutions) to access to such work.⁷

In term of library's use, there is exception for circumvention of technological measures used to control access used to protect audiovisual materials or motion picture. The circumvention is accomplished by the librarian for the purposes of preservation or replacement copy of the existing work that is damaged or deteriorated for library use. the additional requirements are that the copies of work are not available on the market, and replacement copies are not distributed or used outside of library.⁸

⁶ Notification of the Ministry of Commerce on Actions that are not considered violations of technological measures under section 53/5 (1), Date 19 August 2022.

⁷ Notification of the Ministry of Commerce on Actions that are not considered violations of technological measures under section 53/5 (1), Date 19 August 2022.

⁸ Notification of the Ministry of Commerce on Actions that are not considered violations of technological measures under section 53/5 (1), Date 19 August 2022.